

Suvestinė redakcija nuo 2020-03-24 iki 2020-10-07

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-07-18, i. k. 2018-12137

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ
IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-VIPA-T-113
PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ
ATNAUJINIMAS (II)“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 1
PATVIRTINIMO**

2018 m. liepos 17 d. Nr. 1-204
Vilnius

Vadovaudamasis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunkčiu,

t v i r t i n u 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (pridedama).

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
2018 m. birželio 1 d. raštu
Nr. ((24.37 E-01)-5K-1808497)-6K-1803050
ir 2018 m. liepos 4 d. raštu
Nr. ((24.37 E-02)-5K-1808497)-6K-1803602

SUDERINTA

Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų
plėtros agentūra
2018 m. liepos 13 d. raštu Nr. 2018/2-1077

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2018 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 1-204

2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-VIPA-T-113 PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS (II)“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinio efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397) (toliau – Veiksmų programa), 4 prioriteto „Energinio efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) (toliau – Bendrųjų nuostatų reglamentas);

2.2. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. birželio 14 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/1084 (OL 2017 L 156, p. 1) (toliau – Bendrasis bendrosios išimties reglamentas);

2.3. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos Nr. 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1);

2.4. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – *de minimis* reglamentas);

2.5. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio

efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (toliau – Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa);

2.6. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“;

2.7. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;

2.8. Projektų administravimo ir finansavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės);

2.9. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.10. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 1-298 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.11. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija);

2.12. 2014–2020 metų grąžintinų ir grąžintų lėšų administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl 2014–2020 metų grąžintinų ir grąžintų lėšų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Grąžintinų ir grąžintų lėšų administravimo taisyklės);

2.13. Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais), kurios paskelbtos Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – ES struktūrinių fondų svetainė), skyriuje „Dokumentai“, srityje „Projektų valdymas“, dalyje „Gairės ir rekomendacijos“ (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose ir kituose teisės aktuose.

4. Šio Aprašo tikslais grąžinamoji subsidija suprantama taip, kaip apibrėžta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 6.7 papunktyje.

Grąžinamosios subsidijos lėšų grąžinimo grafikas (toliau – Grafikas) suprantamas kaip įgyvendinančiosios institucijos pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1K-243 „Dėl darbo grupės sudarymo“, pavyzdinę formą parengtas ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutartyje (toliau – projekto sutartis) nurodytomis sąlygomis su galutiniu mokėjimo prašymu tvirtinamas dokumentas. Grafiko forma tvirtinama kaip projekto sutarties priedas.

Stacionari socialinių paslaugų įstaiga (socialinės globos namai) suprantama kaip stacionari socialinių paslaugų įstaiga, teikianti ilgalaikę arba ilgalaikę ir trumpalaikę socialinę globą daugiau nei 10 asmenų su negalia arba tėvų globos netekusių vaikų.

Energijos taupymo paslaugų teikėjas suprantamas taip, kaip apibrėžta Lengvatinių paskolų teikimo centrinės valdžios viešųjų pastatų atnaujinimui, didinant energijos vartojimo efektyvumą, tvarkos apraše, patvirtintame uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros generalinio direktoriaus 2015 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 2015/9-16 „Dėl Centrinės valdžios viešųjų pastatų atnaujinimo (modernizavimo) lengvatinių paskolų teikimo tvarkos aprašo ir Garantijų teikimo gatvių apšvietimo modernizavimui tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija) ir uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – grąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama tęstinės projektų atrankos būdu.

8. Pagal Aprašą iš viso projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 24 592 848 (dvidešimt keturių milijonų penkių šimtų devyniasdešimt dviejų tūkstančių aštuonių šimtų keturiasdešimt aštuonių) eurų, iš kurių iki 21 696 648 (dvidešimt vieno milijono šešių šimtų devyniasdešimt šešių tūkstančių šešių šimtų keturiasdešimt aštuonių) eurų – Europos regioninės plėtros fondo lėšos, iš kurių 2 896 200 (du milijonai aštuoni šimtai devyniasdešimt šeši tūkstančiai du šimtai) eurų Europos regioninės plėtros fondo lėšų rezervas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

9. Įsipareigojimai pasirašant projektų sutartis dėl projektams įgyvendinti numatomos skirti Europos regioninės plėtros fondo lėšų dalies, kurią sudaro veiklos lėšų rezervas, gali būti priisiimami ir Aprašo 8 punkte nurodytos veiklos lėšų rezervo lėšos projektams įgyvendinti išmokamos tik tada, kai pasiekiamos veiklos peržiūros plane nustatytos visų Veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ ir Europos regioninės plėtros fondo rodiklių tarpinės reikšmės.

10. Priemonės tikslas – atnaujinti valstybei arba viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė, nuosavybės teise priklausančius ar perduotus centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoji šildomus ir (arba) vėsinamus arba planuojamus šildyti ir (arba) vėsinti viešuosius pastatus, siekiant, padidinti viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumą – pasiekti mažiausiai C energinio naudingumo klasę ir pagerinti pastatų bei jų inžinerinių sistemų fizines ir energetines savybes.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

11. Pagal Aprašą remiamos šios veiklos:

11.1. Valstybei priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas ir jų inžinerinių sistemų fizinių ir energetinių savybių pagerinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą.

11.2. Valstybei arba viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė, priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas ir jų inžinerinių sistemų fizinių ir energetinių savybių pagerinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą, kuomet dalį investicijų numatoma finansuoti pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

12. Pagal Aprašo 11 punkte nurodytą remiamą veiklą kvietimą teikti paraiškas projektams finansuoti numatoma paskelbti 2020 m. I ketvirtį. Informacija apie planuojamus skelbti kvietimus taip pat pateikiama Kvietimų teikti paraiškas skelbimo, projektų sąrašų ir finansavimo sutarčių plane, kuris skelbiamas Ministerijos svetainės skyriaus „Veiklos sritys“ srities „Europos Sąjungos

investicijos“ dalyje „2014-2020 m. Europos Sąjungos investicijos“ ir ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai:

13.1. Viešuosius pastatus patikėjimo, panaudos arba nuosavybės teise valdančios biudžetinės įstaigos. Taikoma 11.1 papunktyje nurodytai veiklai.

13.2. Viešuosius pastatus patikėjimo, panaudos arba nuosavybės teise valdančios biudžetinės įstaigos (kurios planuoja įgyvendinti projektą ETPT modeliu), viešosios įstaigos, kurių savininkas yra valstybė, ar centralizuotai valdomo turto valdytojas (išskyrus kitas valstybės įmones). Taikoma 11.2 papunktyje nurodytai veiklai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

14. Partneriai pagal šį Aprašą negalimi.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

15. Projektas turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

16. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2018 m. vasario 22 d. posėdžio protokoliniu sprendimu Nr. 44P-1 (31), 2018 m. rugsėjo 20 d. posėdžio protokoliniu sprendimu Nr. 44P-4 (34) ir 2020 m. vasario 19 d. posėdžio protokoliniu sprendimu Nr. 44P-2(50):

16.1. atitikti strateginiams dokumentams. Vertinama, ar projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo ir atitinka Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos nuostatas. Laikoma, kad numatomas vykdyti projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 33.1 papunkčio įgyvendinimo, jeigu projektu bus užtikrintas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, ir, kad projektas atitinka Programos nuostatas, jei pastatas, kurį ketinama atnaujinti, dėl įgyvendinamo projekto pasieks mažiausiai C energinio naudingumo klasę;

16.2. galutinės energijos sąnaudų atnaujinamame pastate sumažinimas ne mažiau kaip 30 procentų. Laikoma, kad projektas atitinka šį kriterijų, jeigu projektu numatyta, kad atnaujinus pastatą, galutinės energijos sąnaudos bus sumažintos ne mažiau kaip 30 procentų. Galutinės energijos sąnaudų sumažėjimas (procentais) vertinamas lyginant sumines energijos sąnaudas arba bendras šildymui, vėsinimui, karštam vandeniui ruošti, sumines elektros energijos sąnaudas pagal pateikiamą energinio naudingumo sertifikatą, išduotą prieš pastato atnaujinimą su bendromis šildymui, vėsinimui, karštam vandeniui ruošti, suminėmis elektros energijos sąnaudomis, nurodytomis projektiniame energinio naudingumo sertifikate, pateiktame energijos vartojimo audito ataskaitoje, o po pastato atnaujinimo – nurodytomis energinio naudingumo sertifikate;

16.3. dalinis projekto investicijų finansavimas taikant finansinę priemonę. Šis kriterijus taikomas 11.2 papunktyje nurodytai veiklai: valstybei arba viešosioms įstaigoms, kurių savininkas yra valstybė, priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas ir jų inžinerinių sistemų fizinių ir energetinių savybių pagerinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą, kuomet dalį investicijų numatoma finansuoti pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“. Vertinama, ar projekto investicijų dalį siekiama finansuoti taikant 04.3.1-FM-F-105 priemonę, t. y. ar dėl konkrečiam pastatui atnaujinti reikalingų investicijų dalies

finansavimo buvo kreiptasi ir gautas pritarimas iš uždarnosios akcinės bendrovės Viešųjų investicijų plėtros agentūros pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę iki paraiškos įvertinimo pagal priemonę Nr. 04.3.1-VIPA-T-113 pabaigos. Šis projektų atrankos kriterijus taikomas tik projektų vertinimo metu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

17. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos tikslo įgyvendinimo pagal Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos veiksmų plane, patvirtintame 2017 m. kovo 20 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. SWD(2017)118, numatytą politinę sritį „Energetika“. Dokumentus galima rasti Europos Komisijos interneto svetainėje (http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1).

18. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

19. Pagal Aprašą nefinansuojamas stacionarių socialinių paslaugų įstaigų (socialinės globos namų) ir įstaigų, skirtų gyventi psichikos sveikatos sutrikimų turintiems asmenims, pastatų atnaujinimas.

20. Pagal Aprašą nebus finansuojami projektai, kurių įgyvendinimui pasirašytos sutartys pagal 04.3.1-VIPA-V-101 priemonę „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ ir pagal 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ I-ąjį kvietimą teikti paraiškas bei kurių įgyvendinimui pasirašytos paskolos sutartys su uždara akcine bendrove Viešųjų investicijų plėtros agentūra pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

21. Pagal Aprašą teikiamų projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos. Paraiškos pagal Aprašą gali būti teikiamos iki 2020 m. rugsėjo 1 d., o išlaidos apmokamos ne vėliau nei iki 2023 m. gruodžio 31 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

22. Tam tikrais atvejais, dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių nustatyta tvarka ir nepažeidžiant Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytą terminų.

23. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

24. Projektu turi būti siekiama visų toliau išvardytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių:

24.1. produkto stebėsenos rodiklio „Metinis pirminės energijos suvartojimo viešuosiuose pastatuose sumažėjimas“, kodas P.B.232;

24.2. produkto stebėsenos rodiklio „Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas“, kodas P.B.234.

25. Aprašo 24 punkte nurodytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimui taikomas Veiksmų programos rodiklių skaičiavimo aprašas, kuris paskelbtas ES struktūrinių fondų svetainėje (skyrįje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai“). Pagal šią priemonę rodikliai bus išskaičiuojami proporcingai (*pro rata*) pagal 40 punkte pritaikytą finansavimo proporciją, skaičiuojant nuo viso atnaujinamo pastato, kartu su 04.3.1-FM-F-105 priemone, siektinų rodiklių.

26. Projekto vykdytojui nepasiekus įsipareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 22 skirsnio nuostatos.

27. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai:

27.1. pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti atlikęs (atlikimo data – ne vėlesnė kaip trys kalendoriniai metai iki paraiškos pateikimo datos) planuojamo atnaujinti pastato energijos vartojimo

auditą, parengtą pagal Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-184 „Dėl Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika);

27.2. pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti gavęs raštišką pastate prekiaujančio ar paslaugas teikiančio ūkio subjekto (nuomininko) sutikimą, kad atitikus *de minimis* reglamento nuostatas, jam būtų registruojama *de minimis* pagalba (taikoma, jeigu atnaujinamame pastate paslaugas teikia nuomininkas, kuris yra ūkio subjektas ir jam gali būti teikiama *de minimis* pagalba pagal Aprašo 36 punktą);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

27.3. iki paraiškos pateikimo turi būti parengta informacija apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus: atlikto poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, atsakingos institucijos sprendimas ar atrankos išvada, ar atlikto „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumo nustatymo informacija ir atsakingos institucijos Planų ar programų įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvada arba rašytinis paaiškinimas, kai planuojamai ūkinei veiklai netaikomi reikalavimai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir (arba) veikla nėra susijusi su „Natura 2000“ teritorijomis;

27.4. iki paraiškos pateikimo turi būti parengtas pastato naudojimo planas visam projekto ataskaitiniam laikotarpiui, kaip numatyta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje. Administracinės paskirties arba specialios paskirties valstybei priklausančių pastatų, naudojamų administracinei veiklai, naudojimo planas turi būti suderintas su centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoju (negalioja jei pareiškėjas yra centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas.)

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

27.5. iki paraiškos pateikimo, esant daugiau nei vienam pastato savininkui ar valdytojui, turi būti parengtas visų pastato patalpų savininkų ar valdytojų rašytinis susitarimas dėl projekto vykdymo ir kito (-ų) savininko (-ų) ar valdytojo (-ų) lėšų prisidėjimo prie projekto, jo atnaujinamai pastato daliai;

27.6. jeigu pagal šį Aprašą finansuojamo projekto investicijų vertė viršija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 67¹ punkte nustatytą vertę, pareiškėjas nerengia ir kartu su paraiška neteikia investicijų projekto įgyvendinančiajai institucijai.

28. „Daiktinės pareiškėjo teisės į statinį ir (ar) jam priskirtą žemės sklypą, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai, taip pat sudarytos žemės ir (ar) statinio patikėjimo, nuomos, panaudos sutartys turi būti įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka. Jei statinys yra naudojamas pagal panaudos, patikėjimo ar nuomos sutartį, pareiškėjas turi turėti panaudos davėjo, patikėtojo ar nuomotojo raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas ir įsipareigojimą perimti pareiškėjo ar projekto vykdytojo iš projekto sutarties kylančias teises ir pareigas (įsipareigojimus) arba perduoti tiesiogiai su projektu susijusį turtą kitam teisėtam turto valdytojui, perimančiam pareiškėjo ar projekto vykdytojo teises ir pareigas, jeigu, pateikus paraišką, projekto įgyvendinimo metu ar poprojektiniu laikotarpiu, pasibaigtų arba nutrūktų teisiniai santykiai, kurių pagrindu pareiškėjas ar projekto vykdytojas valdo tiesiogiai su projektu susijusį turtą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

29. Įgyvendinant projektą, turi būti vadovaujamasi Lietuvos Respublikos statybos įstatymu ir kitais teisės aktais, normatyviniais statinio saugos ir paskirties dokumentais, normatyviniais statybos techniniais dokumentais. Atnaujinant pastatą, taikomi reikalavimai dėl pastato pritaikymo

specialiesiems neįgalųjų poreikiams pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymą ir normatyvinius statybos techninius dokumentus.

30. Projekte negali būti numatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

31. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo:

31.1. įgyvendinant projekto veiklą, turi būti prisidedama prie Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, energetikos sektoriui keliamų tikslų įgyvendinimo (padidinti energijos vartojimo efektyvumą);

31.2. įgyvendinant Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos energijos vartojimo efektyvumą didinančią priemonę „Atnaujinamame pastate įrengtos katilinės modernizavimas“, privaloma laikytis Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. D1-244 „Dėl išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013 patvirtinimo“;

31.3. planuojant viešuosius pirkimus, rekomenduojama numatyti galimybę taikyti Aplinkos apsaugos kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašo, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, projektavimo paslaugoms, statybos darbams, statybinėms medžiagoms, kietosioms grindų dangoms, patalpų apšvietimui.

32. Valstybės pagalbos reikalavimai, nustatyti šiame Apraše, nėra taikomi projektams, jeigu jiems skiriamas finansavimas neatitinka bent vieno Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatyto valstybės pagalbos kriterijaus.

33. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje, gali būti teikiama kaip investicinė pagalba kultūros infrastruktūros atnaujinimui pagal Bendrojo bendrosios išimties reglamento 53 straipsnį, atsižvelgiant į I skyriaus nuostatas, 1 straipsnio 2–5 dalyse bei Apraše nustatytus apribojimus. Taikant šį aprašo punktą, Įgyvendinančioji institucija pildo Aprašo 2 priedą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

34. Pagal Aprašą patalpų nuomininkui gali būti teikiama *de minimis* pagalba, kuri teikiama pagal *de minimis* reglamento nuostatas (netaikoma kultūros infrastruktūros atnaujinimui, kuriam gali būti teikiama valstybės pagalba pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą). *De minimis* pagalbos atveju paskutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu projektui suteikta pagalba bus diskontuojama vadovaujantis *de minimis* reglamento 3 straipsnio 6 dalies nuostatomis. Taikant šį aprašo punktą, Įgyvendinančioji institucija pildo Aprašo 3 priedą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

35. Projektams, kurie atitinka visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagalbos kriterijus, tačiau neatitinka valstybės pagalbos reikalavimų nustatytų šiame apraše, Bendrajame bendrosios išimties reglamente ir (arba) projektams, kurie neatitinka *de minimis* pagalbos *de minimis* reglamente nustatytų reikalavimų, finansavimas pagal Aprašą neteikiamas.

36. Tais atvejais, kai atnaujinamame pastate paslaugas teikia nuomininkas, kuris yra ūkio subjektas, pastato valdytojas turi užtikrinti, kad ūkio subjektas dėl pastato atnaujinimo negautų jokios išskirtinės naudos, pavyzdžiui, nuomos kaina turėtų būti padidinama proporcingai

sumažėjusioms komunalinių paslaugų ir (arba) nuomos sąnaudoms. Jeigu šios sąlygos įvykdyti pareiškėjui neįmanoma, pagal Aprašą pastate paslaugas teikiančiam ūkio subjektui (nuomininkui) gali būti teikiama *de minimis* pagalba ir ji turi atitikti *de minimis* reglamento nuostatas. Atitiktį šio punkto reikalavimams vertina įgyvendinančioji institucija paraiškos vertinimo metu, atsižvelgdama į Aprašo 5 priedo nuostatas, pildydama Aprašo 3 priedą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

37. *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos naudos gavėjui galima įgyvendinančiajai institucijai patikrinus *de minimis* pagalbos naudos gavėjo teisę gauti vienai įmonei, kaip nurodyta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, suteikiamą *de minimis* pagalbą. Įgyvendinančioji institucija turi patikrinti visas su *de minimis* pagalbos gavėju susijusias įmones, kaip nurodyta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje. Įgyvendinančioji institucija kartu su tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita Ministerijai pateikia informaciją apie patikrinimo rezultatus.

38. Projektų valstybės pagalbos atitiktis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje valstybės pagalbos apibrėžimui, Bendrojo bendrosios išimties reglamento ir (arba) *de minimis* reglamento nuostatoms vertinimą atlieka įgyvendinančioji institucija, pildomi patikros lapas dėl valstybės pagalbos ir „*de minimis*“ pagalbos buvimo ar nebuvimo, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje ir Aprašo 2 priedas, ir (arba) Aprašo 3 priedas. Patikros lapas dėl valstybės pagalbos ir „*de minimis*“ pagalbos buvimo ar nebuvimo teikiamas Ministerijai kartu su paraiškų tinkamumo finansuoti vertinimo ataskaita.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

39. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje, Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitiktis Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, valstybės pagalbos (jai esant) ir *de minimis* pagalbos (jai esant) teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

40. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis kiekvienam pastato atnaujinimui nustatoma atskirai:

40.1. Pagal Priemonės veiklą, numatytą Aprašo 11.1 papunktyje, gali būti finansuojama iki 100 procentų visų pastato atnaujinimui reikalingų investicijų (Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priede nurodytų viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmų (priemonių)).

40.2. Pagal priemonės veiklą, numatytą Aprašo 11.2 papunktyje, bendrai visai pastato atnaujinimo investicijai nebus finansuojama daugiau nei 100 procentų išlaidų, kurios būtų pripažintos tinkamomis finansuoti susumavus pagal Priemonę ir 04.3.1-FM-F-105 priemonę. Atsižvelgiant į siekiamus rezultatus gali būti finansuojama ši dalis visų pastato atnaujinimui reikalingų investicijų (Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priede nurodytų viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmų (priemonių)), kurios pagal šią Priemonę ir pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę būtų pripažintos tinkamomis finansuoti išlaidomis, sumos:

40.2.1. iki 80 procentų, jeigu siekiama C energinio naudingumo klasės ir sutaupoma daugiau kaip 30 procentų energijos ir taikomas ETPT modelis.

40.2.2. iki 70 procentų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

41. Didžiausia pagal šią Priemonę projektui galima skirti finansavimo lėšų suma:

41.1. *Neteko galios nuo 2020-03-24*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [1-59](#), 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05908

41.2. valstybės pagalbos projektams, skirtiems kultūros infrastruktūrai, didžiausia valstybės pagalbos suma nustatoma vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento 53 straipsnio 8 dalies reikalavimais;

41.3. *de minimis* pagalbos projektams didžiausia galima pagalbos suma nustatoma vadovaujantis *de minimis* reglamento 3 straipsnio nuostatomis.

42. Pareiškėjas savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

43. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojamos projekto vykdytojo nuosavomis arba (ir) skolintomis lėšomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

44. Projekto biudžetas sudaromas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams. Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija „Projekto biudžeto formos pildymas“, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams.

45. Pagal šį Aprašą tinkamų finansuoti išlaidų kategorija – trečioji išlaidų kategorija „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“, pagal kurią tinkami finansuoti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priede nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), iš kurių 12-14 punktuose nurodytiems viešųjų pastatų atnaujinimo veiksams (priemonėms) taikomos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 23.5 papunkčio nuostatos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

45¹. Pagal šio Aprašo veiklą, nustatytą 11.1 papunktyje, tinkamomis taip pat laikomos išlaidos audito parengimui, techniniam projektui ir ekspertizei – trečioji išlaidų kategorija „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai, pagal kurią tinkami finansuoti Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priede nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), iš kurių 12-14 punktuose nurodytiems viešųjų pastatų atnaujinimo veiksams (priemonėms) taikomos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 23.5 papunkčio nuostatos. Pareiškėjas siekiantis gauti grąžinamąją subsidiją neturi turėti prisiimtų įsipareigojimų techninei dokumentacijai iš ENEF.

Papildyta punktu:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

46. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

47. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydis nustatomas atsižvelgiant į projekto išlaidų realumą ir būtinumą bei reikalavimus, keliamus tinkamoms finansuoti išlaidoms. Projekto darbų, numatytų Aprašo 45 punkte, įkainiai nustatomi vadovaujantis naujausios redakcijos statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo rekomendacijomis arba rinkoje egzistuojančiomis darbų ar paslaugų kainomis. Pareiškėjas privalo turėti dokumentus, įrodančius projekto biudžeto pagrįstumą (projektinės sąmatos arba techniniai projektai, arba ne mažiau kaip 3 tiekėjų komerciniai pasiūlymai, arba nuorodos į rinkoje galiojančias kainas, arba galimybių studijos, arba energijos vartojimo audito ataskaita ir panašiai).

48. Pagal šį Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos:

48.1. išlaidos, nenustatytos šio Aprašo 45 punkte, įskaitant paraiškos parengimo išlaidas;

48.2. išlaidos, nustatytos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 34 skirsnyje;

48.3. išlaidos, patirtos ne projekto vykdytojo valdomai pastato daliai atnaujinti;

49. pagal šį Aprašą nėra finansuojami konkretūs Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priede nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), kuriems skirta lėšų iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti, skyrus ES struktūrinių fondų lėšas, jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą. Taip pat nėra finansuojami konkretūs Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos 2 priedo 1–11 punktuose nurodyti viešųjų pastatų atnaujinimo veiksmai (priemonės), kurioms anksčiau buvo skirta lėšų iš šiame punkte nurodytų šaltinių, nebent argumentuotai būtų pagrįstas tokių priemonių finansavimo poreikis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

50. Visi su projekto įgyvendinimu susiję viešieji pirkimai turi būti vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir šio įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais. Pastato atnaujinimo darbų metu turi būti naudojamos naujos medžiagos ir montuojami nauji įrenginiai.

51. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 36 skirsnyje, taip pat Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rengiamose gairėse dėl projektų diskontuotų gryųjų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikos, kurios skelbiamos ES struktūrinių fondų svetainėje <http://www.esinvesticijos.lt/docview/?id=4743&h=40657&t=2016%2005%2009%20Pajam%20skai%20ir%20prie%20metodika> (netaikoma, jeigu projektui teikiama valstybės pagalba). Veiklos išlaidos, sutaupytos įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemonės, nėra laikomos grynosiomis pajamomis, kaip numatyta 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

V SKYRIUS

PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI PAGAL VALSTYBĖS PAGALBOS TAISYKLES

52. Jeigu projekto veiklos finansavimas yra valstybės pagalba pagal Aprašo 33 punktą, jis turi būti suderintas su Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus ir III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnio reikalavimais. Finansavimas gali būti teikiamas tik investicinei pagalbai kultūros infrastruktūros atnaujinimui.

53. Investicinė pagalba kultūros infrastruktūros atnaujinimui teikiama: muziejams, archyvams, bibliotekoms, meno ir kultūros centrams ar erdvėms, teatrams, kino teatrams, operos teatrams, koncertų salėms, kitoms gyvų pasirodymų organizacijoms, kino paveldo institucijoms ir kitoms panašioms meninėms ir kultūrinėms infrastruktūroms, organizacijoms ir institucijoms.

54. Investicinė pagalba kultūros infrastruktūros atnaujinimui teikiama tik tokiai infrastruktūrai, kurios bent 80 procentų laiko arba vietos pajėgumo per metus yra naudojama kultūros tikslams.

55. Su investicine pagalba susijusios tinkamos finansuoti išlaidos yra investicijų į materialųjį ir nematerialųjį turtą išlaidos, įskaitant 53 straipsnio 4 punkte nurodytas išlaidas, tačiau neviršijant Aprašo IV skyriuje nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų, tiesiogiai susijusių su Aprašo 11 punkte nurodyta veikla.

56. Valstybės pagalbos atveju projekto išlaidoms, be šio Aprašo IV skyriaus ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje išdėstytų reikalavimų, taip pat taikomi Bendrojo bendrosios išimties reglamento Bendrųjų nuostatų tinkamų finansuoti išlaidų I skyriaus 7 straipsnio reikalavimai.

57. Didžiausia tinkamų finansuoti išlaidų suma apskaičiuojama vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento 53 straipsnio 8 dalimi.

58. Valstybės pagalba, kuriai pagal Bendrąją bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, nesumuojama su jokia *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei susumavus būtų viršytas pagalbos intensyvumas, nustatytas Bendrojo bendrosios išimties reglamento III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnyje.

59. Galutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu įgyvendinančioji institucija projektui suteiktą valstybės pagalbą diskontuos vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 7 straipsnio 3 dalies nuostatomis.

60. Siekiant nustatyti, ar laikomasi Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnyje nustatytų pranešimo ribų, atsižvelgiama į visą remiamai veiklai, projektui ar ūkio subjektui skiriamos valstybės pagalbos sumą.

61. Projektas negali būti dirbtinai išskaidomas, kaip nurodyta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnio 2 dalyje.

62. Valstybės pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti ir kuriai pagal Bendrąją bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, gali būti sumuojama su:

62.1. bet kokia kita valstybės pagalba, jei tos priemonės yra susijusios su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti;

62.2. bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, tik jeigu taip susumavus neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma, pagal Bendrąją bendrosios išimties reglamentą taikoma tai pagalbai.

63. Valstybės pagalba neteikiama sunkumus patiriančiam ūkio subjektui, t.y. ūkio subjektui, kuris susiduria su bent viena iš Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 2 straipsnio 18 punkte nurodytų aplinkybių.

64. Valstybės pagalba neteikiama ūkio subjektui, kuriam išduotas vykdomasis raštas išieškoti sumas pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriame tos pačios valstybės narės suteikta pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

VI SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

65. Įgyvendinančioji institucija kvietimą teikti paraiškas skelbia ES struktūrinių fondų svetainėje Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka ir gali pasirinkti papildomus kvietimo teikti paraiškas skelbimo būdus ir priemones.

66. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma (.pdf formatu) skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimas“ paskelbto kvietimo teikti paraiškas dalyje „Susiję dokumentai“. Paraiškoje turi būti prašoma finansuoti tokią (-i) energijos vartojimo audito ataskaitoje pateiktą energijos taupymo priemonių grupę (paketą), kurios (-io), skaičiuojant SVA metodu (vadovaujantis Investicijų projektų rengimo metodikos, patvirtintos 2019 m. rugpjūčio 14 d. VŠĮ CPVA Direktoriaus įsakymu Nr. 2019/8-214), sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis (grynųjų išlaidų kartu su likutine verte pokyčio ir paslaugos pokyčio rezultato santykis) būtų mažiausias.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

67. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 71 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos

struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Jeigu paraiškos teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju. DMS naudojimosi tvarka nustatyta Duomenų teikimo per DMS tvarkos apraše (Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 1 priede).

68. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje ir, kuriame galutinis paraiškų pateikimo terminas negali būti trumpesnis kaip 60 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas paskelbimo dienos. Paraiškos teikiamos nuolat iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nustatyto termino.

69. Jeigu, vadovaujantis Aprašo 67 punktu, paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

69.1. įgyvendinančiajai institucijai teikiamas paraiškos originalas, pasirašytas raštu popierinėje laikmenoje, ir jos priedai, kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir jos priedus. Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamosi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

69.2. įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu;

69.3. kartu su paraiška teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridėdamų dokumentų kopijos teikiami tokiu pat būdu, kaip paraiška, išskyrus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 16 punkte nustatytas išimtis.

70. Jeigu laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka. Paraiškos pateikimo data laikoma paskutinio pateikto priedo pateikimo data.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

71. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

71.1. planuojamo atnaujinti pastato energijos vartojimo audito ataskaitą, atsižvelgiant į reikalavimus, nurodytus Aprašo 27.1 papunktyje;

71.2. galiojantį planuojamo atnaujinti pastato energinio naudingumo sertifikatą. Sertifikato duomenys turi būti perskaičiuoti naudojantis ta pačia kompiuterinės programos versija kaip projektiniame energinio naudingumo sertifikato, pateikto energijos vartojimo audito ataskaitoje. Perskaičiuoto sertifikato nebūtina registruoti Statybos produkcijos sertifikavimo centre;

71.3. pastato naudojimo planą, kaip nurodyta Aprašo 27.4 papunktyje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

71.4. dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą (projektinės sąmatos ir (arba) techniniai projektai, ir (arba) ne mažiau kaip trijų tiekėjų komerciniai pasiūlymai, ir (arba) sutartis, ir (arba) kainų apklausos suvestinės, ir (arba) nuorodos į rinkoje galiojančias kainas, ir (arba) galimybių studijas, ir (arba) energijos vartojimo audito ataskaita ir panašiai);

71.5. jei statinys yra valdomas panaudos ar patikėjimo teise, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos arba dalininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas ir įsipareigojimą, nustatytą Aprašo 28 punkte;

71.6. susitarimą su kitu pastato savininku ar valdytoju, kaip tai nustatyta Aprašo 27.5 papunktyje (jeigu taikoma);

71.7. informaciją apie gautą valstybės pagalbą ir kitus finansavimo šaltinius (Aprašo 4 priedas);

71.8. informaciją apie planuojamame atnaujinti pastate įsikūrusius ūkio subjektus (Aprašo 5 priedas), esant nuomininkams papildomai teikiama (-os) nuomos sutartis (-ys);

71.9. *Neteko galios nuo 2020-03-21*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

71.10. klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jeigu pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t.y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą. Forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Paraiškų priedų formos“);

71.11. žemės sklypo (teritorijos) savininko, valdytojo ar naudotojo sutartį, sutikimą, ar susitarimą, jeigu taikomas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 6 punktą;

71.12. pareiškėjo įsipareigojimą padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, įrodančius dokumentus, jeigu tokios išlaidos numatomos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

71.13. informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus, kaip nurodyta Aprašo 27.3 papunktyje;

71.14. pareiškėjo ir (arba) pastate paslaugas teikiančio ūkio subjekto (nuomininko) „Vienos įmonės“ deklaraciją, reikalingą vienos įmonės, kaip nurodyta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, apimčiai nustatyti (jeigu taikoma, rekomenduojama naudotis ES struktūrinių fondų interneto svetainėje paskelbta „Vienos įmonės“ deklaracijos forma);

71.15. laisvos formos deklaraciją ir dokumentus, pagrindžiančius, kad planuojamame atnaujinti pastate bent 80 procentų laiko arba vietos pajėgumo per metus yra naudojama kultūros tikslams (taikoma valstybės pagalbos kultūros infrastruktūrai atveju);

71.16. dokumentą dėl prašomos suteikti paskolos iš „Energijos vartojimo efektyvumo fondo, finansuojamo Europos regioninės plėtros fondo lėšomis“, užpildytą pagal formą, patalpintą interneto svetainėje www.vipa.lt;

71.17. pareiškėjo paskutinių finansinių metų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka patvirtintų metinės finansinės (konsoliduotosios, jeigu taikoma) atskaitomybės dokumentų kopijas (netaikoma pareiškėjui, kuris šias kopijas yra pateikęs Juridinių asmenų registru);

Papildyta papunkčiu:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

71.18. Jei statinys yra naudojamas pagal panaudos, patikėjimo ar nuomos sutartį, pateikiamas panaudos davėjo, patikėtojo ar nuomotojo raštiškas sutikimas vykdyti projekto veiklas ir įsipareigojimas perimti pareiškėjo ar projekto vykdytojo iš projekto sutarties kylančias teises ir pareigas (įsipareigojimus) arba perduoti tiesiogiai su projektu susijusį turtą kitam teisėtam turto valdytojui, perimančiam pareiškėjo ar projekto vykdytojo teises ir pareigas, jeigu, pateikus paraišką, projekto įgyvendinimo metu ar poprojektiniu laikotarpiu, pasibaigtų arba nutrūktų teisiniai santykiai, kurių pagrindu pareiškėjas ar projekto vykdytojas valdo tiesiogiai su projektu susijusį turtą.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

72. Jeigu dokumentai, nurodyti Aprašo 71 punkte, buvo teikti pagal priemonę 04.3.1-FM-F-105 arba su ankstesne paraiška, o jų turinys nepakitęs, jų teikti pakartotinai neprivaloma, tačiau turi būti teikiamas papildomas lapas, nurodant teiktus dokumentus, rašto (-ų), kuriuo (-ais) šis (-e)

dokumentas (-ai) buvo teiktas (-i), numerius, pavadinimą ir išsiuntimo datą. Jei informacija pateikta rašto priede – priedo pavadinimą ir (ar) numerį.

73. Tęstinė projektų atranka baigiama anksčiau, jeigu pagal priimtus sprendimus dėl projektų finansavimo ir pateiktas naujas paraiškas paskirstyta ir prašoma skirti finansavimo lėšų suma sudaro galimybę paskirstyti visą kvietimui teikti paraiškas skirtą lėšų sumą.

74. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos gavimo dienos per DMS arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, informuoja pareiškėją apie paraiškos registravimą ir jai suteiktą unikalų paraiškos kodą.

75. Įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 99 punktu, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo kiekvienos paraiškos pateikimo dienos ES struktūrinės paramos svetainėje paskelbia informaciją apie registruotas paraiškas.

76. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta kvietimo teikti paraiškas skelbime.

77. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

78. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą, kaip nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniuose.

79. Įgyvendinančioji institucija iki paraiškos vertinimo pabaigos turi įsitikinti, kad pareiškėjas yra gavęs įsipareigojimą dėl paskolos centrinės valdžios viešojo pastato, esančio (adresas) atnaujinimui didinant energijos vartojimo efektyvumą suteikimo, įrodantį, kad dalį pastato atnaujinimui reikalingų investicijų numatoma finansuoti pagal priemonę 04.3.1-FM-F-105.

80. Įgyvendinančioji institucija paraiškų vertinimo metu projektams, kurių pagal šį Aprašą finansuojamo projekto investicijų vertė viršija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 67¹ punkte nustatytą vertę, atlieka energijos vartojimo audito ataskaitoje pateiktą energijos taupymo priemonių grupių (paketų) vertinimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

81. Paraiškas vertina įgyvendinančioji institucija ne ilgiau kaip 60 dienų nuo kiekvienos paraiškos gavimo dienos. Pateiktos paraiškos vertinamos ir sprendimai dėl projektų finansavimo priimami pagal paraiškų pateikimo eilę (išskyrus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 64.4 ir 64.5 papunkčiuose nurodytus atvejus) ir įvertinus pagal eilę teikiamos Ministerijai sprendimui priimti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

82. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu, taip pat Ministeriją raštu, vadovaudamasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 9 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės – per 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemį SFMIS2014), ir nurodo termino pratęsimo priežastis.

83. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14–16 skirsniuose, pagal juose nustatytą tvarką. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos per DMS, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu, ir paraiškoje nurodytu elektroniniu paštu.

84. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

85. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

86. Prieš Ministerijai suteikiant *de minimis* pagalbą, įgyvendinančioji institucija tikrina prašomos suteikti *de minimis* pagalbos sumos teisėtumą.

87. Priėmusi sprendimą dėl projekto finansavimo Ministerija, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“, registruoja suteiktos valstybės pagalbos arba *de minimis* pagalbos sumą Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registre. Tais atvejais, kai vienam pagalbos gavėjui vienu sprendimu skiriama pagalbos suma viršija Bendrojo bendrosios išimties reglamento 9 straipsnio 1 dalies c punkte nustatytas ribas, priėmusi sprendimą finansuoti projektą, Ministerija per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos pateikia informaciją apie skirtą pagalbą per Europos Komisijos Valstybės pagalbos skaidrumo modulį.

88. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, raštu pateikia šį sprendimą jame nurodytiems pareiškėjams.

89. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys tarp pareiškėjo ir įgyvendinančios institucijos.

90. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 7 dienos, jei projekto sutarties šalys nesusitaria kitaip. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą.

91. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis, turi teisę pratęsti sutarties pasirašymo terminą, ir apie savo sprendimą informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

92. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

92.1. arba pasirašytas raštu popierinėje laikmenoje,

92.2. arba pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu (tik elektroninėje laikmenoje).

VII SKYRIUS GRAŽINAMOSIOS SUBSIDIJOS GRAŽINIMO TVARKA

93. Gražinamosios subsidijos grąžinimo tvarka yra išdėstyta šiame Apraše, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, taip pat bus nustatyta projekto sutartyje ir Grafike.

94. Projekto vykdytojas, įgyvendinęs projektą, su galutiniu mokėjimo prašymu įgyvendinančiajai institucijai pateikia ir suderina Grafiką pagal 95 punkte nurodytus kriterijus.

95. Metinis preliminarus grąžintinų lėšų dydis kiekvienam projektui nustatomas individualiai, atsižvelgiant į pasiektus projekto sutartyje nustatytus rezultatus, galutinės energijos sąnaudų sutaupymus ir šiuos grąžinimo kriterijus:

Būtinės sąlygos įgyvendinti				Subsidijos grąžinimo intensyvumas		
Reikalavimai	ETPT modelio	galutinių	energijos	Pagal	Priemonės	Pagal Priemonės

taikymui, energinio naudingumo klasės pasiekimui ir / arba atnaujinamam vienam ar daugiau viešųjų pastatų, kurių bendras plotas ne mažiau kaip 15 000 kv. m. Plotas sumuojamas pagal vieno pareiškėjo per visą naujo kvietimo laikotarpį pateiktas tinkamas paraiškas.	sąnaudų sumažinamas procentais	veiklą, nurodytą Aprašo 11.1 papunktyje (skaičiuojama nuo rangos darbų tinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų sumos)	veiklą, nurodytą Aprašo 11.2 papunktyje (skaičiuojama nuo rangos darbų tinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų sumos)
ETPT ir C klasė	>30	<i>Netaikoma</i>	0
A; B klasė ir $\geq 15000 \text{ m}^2$	>45	40	0
	(40-45]	<i>Netaikoma</i>	10
	(35-40]		20
	(30-35]		30
	<30		100
A; B klasė arba $\geq 15000 \text{ m}^2$	>45	<i>Netaikoma</i>	10
	(40-45]	50	20
	(35-40]	<i>Netaikoma</i>	30
	(30-35]	<i>Netaikoma</i>	40
	<30	<i>Netaikoma</i>	100
C klasė	>45	<i>Netaikoma</i>	20
	(40-45]	<i>Netaikoma</i>	30
	(35-40]	<i>Netaikoma</i>	40
	(30-35]	<i>Netaikoma</i>	50
	<30	<i>Netaikoma</i>	100
A; B; C klasė arba $\geq 15000 \text{ m}^2$	(35-40]	60	<i>Netaikoma</i>
A; B; C klasė	(30-35]	70	
<C klasė	<30	100	100

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

95¹. Jeigu projekto vykdytojas įgyvendino projekto veiklas projekto sutartyje numatyta apimtimi, o projekto sutartyje nustatytų rezultatų nepasiekė dėl veiksnių, kurių įtakos jų nepasiekimui jis negalėjo sumažinti, ir kartu su galutiniu mokėjimo prašymu arba ataskaita po projekto finansavimo pabaigos pateikė pagrįstus paaiškinimus, kodėl nepasiekė rezultato reikšmės, įgyvendinančioji institucija įvertina projekto sutartyje nustatytų rezultatų nepasiekimo pagrįstumą ir, jeigu yra tinkamas pagrindimas, grąžinamas dydis apskaičiuojamas taip, kaip numatyta Aprašo 95 punkte. Projekto vykdytojas visais atvejais privalo pasiekti pastato C energinio naudingumo klasę ir Aprašo 16.2 papunktyje nurodytą kiekybinę reikšmę.

Papildyta punktu:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

96. Grąžinamosios subsidijos lėšų grąžinimas vykdomas, vadovaujantis suderintu Grafiku. Grąžinimo terminas – veiklai nurodytai Aprašo 11.1 papunktyje 10 metų, o veiklai, nurodytai Aprašo 11.2 papunktyje - 5 metai, pradedant skaičiuoti nuo kitų metų po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Grąžinimai atliekami vieną kartą per metus: iki einamųjų metų birželio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

97. Patvirtintas Grafikas gali būti tikslinamas vieną kartą, jeigu įgyvendinančioji institucija, išnagrinėjusi projekto vykdytojo raštu pateiktą argumentuotą prašymą tikslinti Grafiką ir jį pagrindžiančius dokumentus, priima sprendimą dėl jo pakeitimo.

98. Įgyvendinančioji institucija apie suderintą su Projekto vykdytoju Grafiką arba Grafiko koregavimus informuoja Ministeriją ir pateikia Grafiko kopiją Ministerijai ir, kai projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, asignavimų valdytojui.

99. Projekto vykdytojas lėšas grąžina vadovaudamasis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis bei Grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimo taisyklėmis ir ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų po kiekvieno grąžintinių lėšų grąžinimo įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti lėšų grąžinimo faktą pagrindžiančių apskaitos dokumentų kopijas.

100. Jei įgyvendinančioji institucija nustato, kad finansiniai įsipareigojimai yra nevykdomi ilgiau negu 90 kalendorinių dienų, papildomai apie tai raštu informuoja projekto vykdytoją ir numato papildomą terminą prievolei įvykdyti. Jei projekto vykdytojas ir po priminimo nevykdo grąžinimo, įgyvendinančioji institucija imasi veiksmų, nustatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklės). Projekto vykdytojui panaudojus išmokėtas Europos Sąjungos fondų lėšas pažeidžiant teisės aktus, lėšos grąžinamos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą vadovaujantis Finansinės paramos grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis.

101. Susigrąžintos grąžinamosios subsidijos lėšos turi būti pakartotinai panaudojamos tam pačiam tikslui, kaip nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 390 punkte.

VIII SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

102. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

103. Jeigu projektas įgyvendinamas pagal 04.3.1-FM-F-105 priemonę pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėją, sutartis, sudaroma tarp projekto vykdytojo ir energijos taupymo paslaugų teikėjo, turi atitikti 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/1076, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 nustatomos papildomos taisyklės dėl paramos gavėjo pakeitimo ir dėl su tuo susijusios atsakomybės ir minimalūs reikalavimai, kurie turi būti įtraukti į viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sutartis, finansuojamas Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis (OL 2015 L 175 p. 1), nuostatas.

104. Projekto vykdytojas, raštu arba elektroniniu paštu turi informuoti pastatę įsikūrusį ir paslaugas teikiančią ūkio subjektą (nuomininką) apie tai, kad jam suteikiama *de minimis* pagalba, nurodydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškią nuorodą į *de minimis* reglamentą (nurodydamas *de minimis* reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį) (taikoma *de minimis* pagalbos, esant pastatę įsikūrusiam ir paslaugas teikiančiam ūkio subjektui (nuomininkui), atveju).

105. Įgyvendinančioji institucija įvertina projekto atitiktį Aprašo 16.2 papunkčio daliai, kuri taikoma po pastato atnaujinimo.

106. Įgyvendinus projektą projekto vykdytojas, teikdamas galutinį mokėjimo prašymą, įgyvendinančiajai institucijai pateikia atnaujinto pastato energinio naudingumo sertifikatą bei pagal jo apskaičiavimui naudotą kompiuterinės programos versiją perskaičiuotus energinio naudingumo sertifikato, teikto prieš pastato atnaujinimą, duomenis.

107. Projekto vykdytojas teisės aktų nustatyta tvarka turi apdrausti ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtam finansavimui lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigijamas, ir ne trumpesniai laikotarpiui kaip 5 (penkeri) metai po projekto finansavimo pabaigos. Draudimo įvykio atveju projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą.

108. 5 (penkerius) metus po projekto finansavimo pabaigos arba per valstybės pagalbos taisyklėse nustatytą laikotarpį, turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

109. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 skirsnyje nustatyta tvarka.

110. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje.

111. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 42 skirsnyje ir, jeigu teikiama valstybės pagalba, Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 9 straipsnio 4 dalyje, jeigu teikiama *de minimis* pagalba, *de minimis* reglamento 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

112. Projekto vykdytojas projektui (vykdyti) administruoti turi suformuoti projekto komandą, kurios nariai turėtų patirties investicijų projektų valdymo, projektų finansų valdymo, viešųjų pirkimų vykdymo, statybos projektų valdymo srityse.

IX SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

113. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 11 skirsnyje.

114. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės.

Priedų pakeitimai:

1 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

2_priedas_113_priemone

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

3 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-67](#), 2019-03-15, paskelbta TAR 2019-03-15, i. k. 2019-04204

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1-204 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių

energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-58](#), 2020-03-20, paskelbta TAR 2020-03-20, i. k. 2020-05818

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1-204 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-59](#), 2020-03-23, paskelbta TAR 2020-03-23, i. k. 2020-05908

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1-204 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (II)“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo